

CAMPAGNEBRIEF

H A N D I N H A N D

Driemaandelijks • jaargang 23 / 2015 • nr. 4 • oktober - november - december 2015 • Afgiftekantoor: 2099 Antwerpen X

Afzender: Hand in Hand vzw, Sint-Jacobsmarkt 82, 2000 Antwerpen

#samentegende haat

Brisons le cycle de la violence

#uniscontrela haine

Stop de ketting van geweld

Edito

Beste lezer,

De aanslagen in Parijs op 13/11 staan nog op ons netvlies gebrand. De datum zal in onze herinnering gegrift blijven omwille van de vele slachtoffers en het leed dat hiermee gepaard ging en ons nog te wachten staat. Terrorisme zal niet vlug uit onze wereld verdwijnen. Evenmin als de vluchtelingencrisis die het gevolg is van gelijkaardig geweld in het Midden Oosten en de rest van de wereld. 2015 wordt het jaar van terrorisme én vluchtelingen.

Het gevaar bestaat dat de vrees voor aanslagen die verwijzen naar oorlogsgebied vertaald wordt in angst voor vluchtelingen uit datzelfde oorlogsgebied. En dat angst voor het vreemde en racisme sterker worden en een politiek verlengde krijgen.

Gelukkig zijn er ook andere geluiden in dit debat. Vrijwilligers die vluchtelingen opvang bieden, organisaties die juist nu oproepen voor een uitbreiding van sociale bescherming, armoedeverenigingen die burgerrechten willen toegepast zien voor alle inwoners...

We zien ook dat deze positieve houding tegenover nieuwkomers en de veroordeling van terrorisme gedeeld worden door "autochtone" Belgen en door mensen met een migratieachtergrond. Gemeenschappelijkheid van waarden is soms zo duidelijk.

Hand in Hand wil ook in 2016 het pad verder bewandelen dat in 2015 werd uitgezet: mensen met en zonder migratieachtergrond verbinden in campagnes voor meer solidariteit en tegen discriminatie. Om de polarisatie tegen te gaan. In ons aller belang.

We doen dit bijvoorbeeld in het platform tegen discriminatie op de arbeidsmarkt "Praktijktestennu" en in Hart Boven Hard. En ook in onze eigen campagnes zoals <http://ikbengeenracistmaar.be>. Deze campagne haalde recent een Silver Award op Eurobest, een prijs voor de beste Europese communicatiecampagnes.

In 2016 starten we met workshops in verschillende steden om de achtergronden van maatschappelijk racisme bloot te leggen en er dan samen tegenaan te gaan. Begin 2016 trekken we ook een bijkomend sociaal-cultureel werker aan om onze werking verder uit te bouwen.

Dit kan allemaal ook omdat we op jouw steun kunnen rekenen, zowel financieel als qua acties. Waarvoor onze oprechte dank.

Je ontvangt een fiscaal attest vanaf een storting van minstens €40 op onze rekening BE39 0000 0001 1619.

Ludo Segers en Marius Dekeyser

GEEN WIJ EN ZIJ

De aanslagen in Parijs maakten meer dan 450 slachtoffers waarvan 130 doden. De dodelijke slachtoffers hadden hun herkomst uit alle hoeken van de wereld. Het verdriet en de afkeuring was algemeen. 13/11/2015 wordt na Charlie Hebdo een zoveelste merkteken van onze hedendaagse geschiedenis. Een aanval van dergelijke omvang in het centrum van het rijke westen doet het ergste vermoeden.

Met hun aanvallen willen terroristen verschillende doelen bereiken. Ze willen duidelijk wraak nemen. Wraak op een in hun ogen perverse samenleving. Wraak ook op Westerse mogendheden die in het Midden Oosten oorlog voeren. Ze willen ook het oorlogsterrein verplaatsen naar het grondgebied van de vijand. Maar bovenal willen ze de Westerse samenleving met daarin miljoenen moslims polariseren. Een definitieve scheidingslijn teweegbrengen tussen moslims en anderen zodat hun project meer aanhangers krijgt.

SOCIALE MEDIA NEMEN HET VOORTOUW

Op de sociale media zien we vanaf de dag volgend op 13/11 massaal facebook-profielen verschijnen met de Franse vlag. Een voorzet van de facebookontwikkelaars die snel anticipeerden op het onmiddellijke gevoel van solidariteit. Vrij vlug werd deze solidariteit echter uitgebreid naar andere landen waar het terrorisme toesloeg. De dag ervoor had IS in Beiroet 43 mensen gedood en meer dan 200 gewond. Ook Irak, Rusland, Mali, Nigeria, Palestina worden in de solidariteit betrokken.

De grondtoon wordt hoe langer hoe meer: "Die zogenaamde clash der beschavingen is volksbedrag. Er is geen oorlog tussen christenen en moslims. Er is geen oorlog tussen atheïsten en gelovigen. Wij zien in het Midden-Oosten ook verlichte democraten en we zien in het Westen ook obscurantistische oorlogsstokers. We zien tussen moslims ook onschuldige burgers en bij atheïsten ook moordzuchtige gekken. We zien hier ook achterlijkheid en ginder ook beschaving. De scheidslijn is niet wij-zij. Daar gaan wij resoluut tegenin." (Solidarity for All, gezamenlijk opiniestuk in De Wereld Morgen, 17/11/2015).

MOSLIMS SPREKEN ZICH UIT EN MIDDENVELD REAGEERT

Na de aanslagen tegen Charlie Hebdo was de teneur in de media: "de islam is incompatibel met onze westerse waarden. Zie maar, de westerse moslims spreken zich niet uit". Deze keer hadden de media hun huiswerk beter gemaakt. In januari waren ze nog voorbijgegaan aan de 140 moslimgeleerden uit de hele wereld die hun afkeur voor de aanslagen hadden uitgedrukt. Vandaag vinden

we de massale reacties van moslims wel terug in de media. Zoals de honderden moslims die in Rome, Milaan en Genua opstapten uit protest tegen de recente terreurdaden in naam van de islam. Ook moskeeën in Nederland, België, Italië, Frankrijk spreken zich uit. In België krijgt een brief van het Platform van Vlaamse imams, UMIVO (Unie van moskeeën en islamitische verenigingen in Oost-Vlaanderen), LMIOPA (Liga van moskeeën en islamitische organisaties in provincie Antwerpen), VGM (Vereniging van Gentse moskeeën), Thinkout, Unie van Turkse verenigingen en de Turkse unie van België veel aandacht.

Samen met Hart Boven Hard mobiliseerde het brede middenveld tegen de aanslagen en tegen de polarisatie van onze samenleving onder de hashtag #samentegendehaat. Op 14 plaatsen tegelijk kwam Hart Boven Hard - in samenwerking met vele andere organisaties (waaronder ook Hand in Hand) - op 22 november samen voor de slachtoffers in Parijs, Garissa, Gaza, Ankara, Borno, Bamako en over de hele wereld. Overal werd dezelfde tekst voorgelezen. Daarin werd opgeroepen om nog meer en nog harder verbindend te blijven denken, ook in onze Belgische steden. Onveiligheid bestrijd je niet door bevolkingsgroepen te stigmatiseren en mensen tegen elkaar op te zetten. Dat is net het spoor dat de terroristen trekken: haat, angst en verwarring zaaien; tweedracht aanjagen om alles in een kolk van geweld te storten. Geweld begint waar mensen zich tegen elkaar laten uitspelen en onschuldigen met de vinger worden gewezen. ... De brutale aanslagen vragen om een bezonnen reactie. In onze hoofdsteden horen we deze dagen de roep van de oorlog. "Oorlog", "totale oorlog", "bombardementen", "troepen op straat", zo titelen krantenkoppen en verkondigen presidenten en ministers. Maar het verstand zegt ons: oorlog komt als een boemerang terug. De oorlogssituatie in het Midden-Oosten is al jaren oud. De invasie in Irak door de VS en hun bondgenoten heeft de doos van Pandora geopend. Zonder die invasie was er geen sprake geweest van IS.

Vandaag, twaalf jaar later, beseffen we: wat in Parijs is gebeurd, is een onrechtstreeks gevolg van de oorlogsretoriek van Bush in september 2001. Oorlog om olie, IS-terrorisme: alle geweld is laakbaar.

OVERHEDEN SLAAN BAL MIS

In tegenstelling met de eerder bezonnen reactie van burgers en middenveld, sloegen de Westerse overheden de oorlogstrom.

De Franse president Hollande spreekt van een terroristisch leger dat de oorlog verklaarde aan

Frankrijk. Premier Rutte van Nederland heeft het over de val van Europa door de instroom van vluchtelingen zoals het ook Rome vergaan is. Onze minister van Binnenlandse Zaken scheert alle inwoners van Molenbeek over dezelfde kam als hij het heeft over "de boel opkuisen".

David van Reybrouck was ongemeen scherp tegen Hollande. "Zonder Bush' idiote invasie van Irak was er nooit sprake geweest van IS. Met miljoenen hebben we er toen tegen betoogd in 2003, ik ook, het protest was wereldwijd. En we hadden verdomme gewoon gelijk. Niet dat we twaalf jaar ver in de toekomst konden kijken, zo helderziend waren we niet. Maar nu beseffen we het wel: wat vrijdagnacht in Parijs is gebeurd is een onrechtstreeks gevolg van de oorlogsretoriek die uw collega Bush in september 2001 gehanteerd heeft. En wat doet u vervolgens? Hoe reageert u minder dan 24 uur na de aanslagen? Door exacte dezelfde terminologie te hanteren als uw Amerikaanse ambtsgeenoot destijds! Door godallemachtig uit hetzelfde vaatje te gaan tappen!"

De reactie op Jambon is even ad rem. Duizenden Molenbekenaars hielden op 18 november een wake ter ere van de slachtoffers van de terreurdaden vrijdag in Parijs en wereldwijd. Rutger Bergman van De Correspondent reageert op Rutte aldus: "Ik heb de cijfers even opgezocht. De Nederlandse Immigratie- en naturalisatiedienst verwacht dit jaar 58 duizend asielzoekers, en volgend jaar ook. Samen beslaat dit ongeveer 0,7 procent van de Nederlandse bevolking - evenveel als de gemeente Ede. En de kosten? Voor dit jaar worden ze begroot De Volkskrant zette deze cijfers vanochtend nog eens helder op een rijtje. op 1,3 miljard. Dat is 0,2 procent van onze economie. En o ja, er staan meer dan 100.000 woningen langdurig leeg in Nederland."

LS (een ingekorte versie van het artikel in Vredesnieuws Klein-Brabant, december 2015).

Verhuis

Het kantoor van Hand in Hand verhuist eind januari 2016 naar de Grotesteenweg 91, 2600 Antwerpen-Berchem

DE BLINDE VLEK OVER RACISME

In 2016 plannen we een vormingsreeks over racisme waarin we het onder andere hebben over de “blinde vlek” die bij veel Vlamingen aanwezig is. Waar hebben we het over? Een eerste verkenning.

Op het Belgische (Vlaamse) niveau wordt bij veel beleidsmensen, opiniemakers, delen van de publieke opinie, racisme gereduceerd tot de meest openlijke vorm, waarbij mensen van vreemde herkomst heel duidelijk als dusdanig worden aangevallen (in woord of daad). Racisme wordt dan iets van de andere, meestal een aanhanger van extreemrechts. Aangezien extreemrechtse partijen momenteel slecht scoren in de verkiezingen, lijkt het probleem grotendeels opgelost. Allerlei wetgeving zou gelijke kansen en rechten voor iedereen garanderen. Mensen die klagen over racisme en discriminatie, krijgen het verwijt mee te doen aan een soort slachtoffercultuur.

Een paar mooie voorbeelden van deze “blinde vlek” uit onderzoek. In het onderdeel “Definitie Belg-zijn” in *Survey: Hoe tolerant zijn Belgen ten opzichte van etnische minderheden?* (Ipsos, maart 2009, p. 11 e.v.): “De meerderheid van de respondenten

stelt zich voor als Belg. Ze hebben een zeer positief open-minded beeld van zichzelf en van hun landgenoten: groot aanpassingsvermogen en daardoor zeer tolerant “*wij passen ons aan in het buitenland*”, meertalig, bescheiden, levensgenieters, met een christelijke achtergrond. Dit toont sterk aan dat er een natuurlijke reflex is om zichzelf als ‘good guy’ te zien (*‘wij zijn tolerant’*). Problemen vinden hun oorsprong in anderen hun gedrag, niet in het eigen gedrag (*‘zij passen zich niet aan’*). “

En in het onderdeel “Kansen van Minderheidsgroepen”: “Er wordt eerlijk toegegeven dat het voor de minderheidsgroepen niet altijd gemakkelijk is. Hun kansen liggen een stuk lager en dit geldt zeker op de arbeidsmarkt “*al door hun naam*”. Hiervoor zijn verschillende redenen: gebrekkige talenkennis, te lage werkmotivatie “*komen niet op tijd, komen niet opdagen*” en bovendien een vrees voor negatieve reacties van klanten “*als ik de keuze heb, dan kies ik eerder voor een Belg om geen klanten te verliezen*”.

Maar dit wordt door de respondenten niet gepercipieerd als een uiting van Belgische intolerantie, maar is volgens hen terug te brengen tot de situatie

(niet aangepast aan het Belgische leven bv. niet de juiste diploma’s) “*ze zijn misschien niet aangepast aan ons systeem*”.

Goed om weten hierbij is dat de helft van de Vlamingen nooit contact heeft met personen van vreemde herkomst in zijn of haar buurt. Iets minder dan 3 op de 10 Vlamingen geeft aan minstens 1 keer per maand een praatje te maken met personen van vreemde herkomst in de buurt (*Vlaamse Migratie- en Integratiemonitor 2013*, blz. 110).

Uit alle cijfers blijkt echter dat discriminatie op basis van racisme helemaal niet verdwenen is, wel integendeel. Van waar deze discrepantie?

Een aantal denkers heeft aangetoond dat hier een soort blinde vlek speelt, een onbewuste en vaak ook onbedoelde maar structurele vorm van racisme (zie bv. Olivia Rutazibwa in onder meer <http://www.mo.be/opinie/naar-een-dekolonisatie-van-de-westerse-geest>). In de Angelsaksische literatuur gebruikt men hiervoor de term “*white privilege*”. Zogenaamde “witte” mensen (de terminologie is vooral geïnspireerd door de zwart/wit-

Nieuwe brochure Amnesty international

10 vooroordelen over vluchtelingen

Weet je niet altijd hoe je moet reageren op uitspraken over migratie? Deze gids helpt je om een sterk antwoord te geven op 10 vooroordelen.

De vluchtelingencrisis in Europa overheerst al maanden de politieke actualiteit. Daarnaast is het thema ook thuis en onder vrienden een heet hangijzer. Veel mensen vinden het niet zo eenvoudig om hierover in debat te gaan en te reageren op reacties als “*Ze pakken onze jobs af*,” “*Europa wordt overspoeld door migranten*” of “*We kunnen er toch niets aan doen*”. Of misschien worstel je zelf nog met deze vooroordelen en vraag je je af hoe het nu werkelijk zit?

Amnesty International ontwikkelde een brochure met cijfers en argumenten die 10 verschillende vooroordelen omtrent de vluchtelingencrisis ontkracht. Het resultaat is een handig en toegankelijk boekje boordevol informatie voor jezelf en je gesprekspartners. Je kan dit boekje gratis bestellen door een e-mail te sturen naar amnesty@aivl.be.

COLOFON

Dit is een uitgave van
Hand in Hand tegen racisme vzw,
Sint-Jacobsmarkt 82
2000 Antwerpen
tel 03/281.15.05
www.anti-racisme.be
info@anti-racisme.be

Hand in Hand is lid van 11 11 11,
Vluchtelingenwerk Vlaanderen, Hart
boven Hard, FOV, United for Intercul-
tural Action en ENAR

REDACTIE

Marius Dekeyser en Ludo Segers

VORMGEVING

www.x-oc.com

DRUK

De Wrikker, Berchem

ADRESWIJZIGING

Is uw adres niet correct of gaat u
weldra verhuizen?
Laat ons iets weten a.u.b.

WEBSITE

Voor meer info over de werking van
Hand in Hand vzw, kan u altijd terecht
op onze website,
www.anti-racisme.be
of www.jobdiscriminatie.be

GIFTEN

Wilt u de werking van Hand in Hand
financieel ondersteunen? Stort een
gift op ons rekeningnummer
000-0000116-19.
IBAN BE 39 0000 0001 1619
BIC BPOTBEB1

Vanaf minimaal 40 euro per jaar
ontvangt u een fiscaal attest.

PAPIEREN CAMPAGNEBRIEF OF E-ZINE

Vier maal per jaar ontvangt u een gratis
Campagnebrief van Hand in Hand. We
denken dat dit nog steeds nuttig is in
deze digitale tijden, ook omwille van de
oververzadiging van het e-mailverkeer.
In de Campagnebrief gaan we ook iets
dieper in op onze thema's en campag-
nes dan in de korte berichten die we
via e-mail versturen.

Wil u echter sneller nieuws of meer kort
op de bal, laat ons dan uw e-mailadres
weten en we bezorgen u voortaan ook
ons e-zine met regelmatige campagne-
oproepen. Of wil u liever geen papieren
Campagnebrief meer, maar enkel
digitale berichten, laat ons dan zeker
ook iets weten. Vergeet ook niet om
eventuele adreswijzigingen door te
geven, waarvoor dank.

tegenstellingen in de Verenigde Staten) beschikken
- gewoon door het behoren tot een bepaalde sociale
groep - per definitie over een aantal voordelen of
privileges. Ze wonen (meestal) in betere wijken,
hebben toegang tot beter onderwijs, vinden mak-
kelijker werk, enz.. Omgekeerd hebben "zwarte"
mensen (in Europa even goed mensen uit de
Maghreb of moslims in het algemeen) per definitie
een aantal belemmeringen, die heel hun leven blij-
ven duren. De voorbeelden zijn legio van mensen
met een perfect diploma, taalkennis, geboren in
België, etc.... die toch steeds weer aangesproken
worden op hun migratieachtergrond of religie of
huidskleur, ... Verklaringen hiervoor gaan terug
op eeuwenlange historische evoluties, waarbij
vooral het westerse imperialisme en kolonialisme
een bijzonder belangrijke rol hebben gespeeld en
die hebben geleid tot een soort vanzelfsprekend
westers superioriteitsgevoel. Dit is meestal niet
bewust discriminerend of racistisch bedoeld en is
ook niet de persoonlijke schuld van deze of gene.
Het zorgt wel voor een blinde vlek in de houding
tegenover racisme en discriminatie.

Veel antiracistische activisten pleiten tegenwoordig
dan ook voor een vorm van "*decolonising the mind*",
zowel voor de "witten" als voor de "zwarten", om tot
meer inzicht te komen in deze structurele mecha-
nismen, als een noodzakelijk stap om tot een echte
antiracistische samenleving te komen. De discussie
over "zwarte piet" is hier een actueel voorbeeld
van. De ene groep ziet dit als een banale discussie
over iets dat niet racistisch bedoeld is, de andere
groep verwijst naar het koloniale verleden van deze
figuur en de daarmee gepaard gaande blijvende
stigmatisering van een bepaalde bevolkingsgroep.

Een dergelijke blinde vlek heeft echter ook gevolgen
voor de "hardere" sociaal-economische terreinen.
Heel wat politici leggen momenteel de nadruk op
de kansen die geboden worden en die mensen met
een migratieachtergrond maar zelf moeten nemen,
een beetje zoals in de "Amerikaanse droom", als je

maar wil, dan kan je het wel maken. De klemtoon
ligt nu volledig op de eigen verantwoordelijkheid,
ten koste van elke verantwoordelijkheid van de
maatschappij in haar geheel. Hierbij wordt de
structurele discriminatie en racisme echter uit het
oog verloren, mede door deze blinde vlek wat het
"white privilege" betreft.

Websites zoals "daily racism" en onze eigen "ik ben
geen racist maar"-campagne hebben het voorbije
jaar deze blinde vlek en het nog wel degelijk be-
staan van racisme terug duidelijk gemaakt aan de
publieke opinie. De discussie over "zwarte piet" is
toch ook niet in dovemansoren gevallen bij Ketnet
en termen als "white privilege" beginnen zowel in
Vlaanderen als in Nederland ook te verschijnen in
de klassieke media.

Als nefaste tegenhanger van deze blinde vlek bij
de "witte" bevolking, vermeldt recent onderzoek
ook een gelijkaardig fenomeen bij de mensen
met een migratieachtergrond, de zogenaamde
"zelfdiscriminatie" bij het zoeken naar werk. Een
beetje een verwarrende term want dit fenomeen is
wel degelijk een belangrijk neveneffect van soms
onbewust racisme. Ten gevolge van de bestaande
discriminatie van een aantal werkgevers, hebben
een aantal werkzoekenden onbewuste psychologi-
sche mechanismen ontwikkeld om de confrontatie
met een vijandige arbeidsmarkt te vermijden. "Op
die manier proberen ze hun zelfvertrouwen te
beschermen: aangezien de arbeidsmarkt niets van
hen wil weten, keren zij zich ervan af om zichzelf
te behoeden voor nieuwe ontgoochelingen. Het
resultaat? Door hun houding, hun gedrag en de
beslissingen die ze nemen, versterken jonge werk-
zoekenden met een migratieachtergrond nog onge-
wild de schadelijke kracht van de discriminatie: een
gevaarlijke vicieuze cirkel." (« Zelfdiscriminatie » :
een extra obstakel in de zoektocht van jongeren
met migratieachtergrond naar werk. Koning Bou-
dewijnstichting, Brussel, 2015.)

MD

Vrijwilligers gezocht

Hand in Hand is steeds op zoek naar vrijwilligers, zowel voor de landelijke werking als om lokaal een steentje bij te dragen.

De mogelijkheden zijn legio, variërende van administratieve taken op het secretariaat tot het opstarten van een lokale werking tegen racisme. Medewerking aan onze campagnes kan vele vormen aannemen. Je tijdsinvestering kan je zelf bepalen.

Graag meer info of een gesprekje? Contacteer het secretariaat.